

Dosarul nr. 2ra-11/21

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei (jud. H. Craveț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

23 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Eleonora Chistol, reprezentată de către avocatul Victor Polivenco,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Sima Danii împotriva Eleonorei Chistol cu privire la evacuare fără acordarea altui spațiu locativ, împotriva deciziei din 26 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de către Eleonora Chistol și a fost menținută hotărârea din 12 noiembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei,

constată:

La 17 iunie 2019 Sima Danii a depus cerere de chemare în judecată împotriva Eleonorei Chistol cu privire la evacuare fără acordarea altui spațiu locativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, este proprietara terenului de pământ cu nr. cadastral xxxx, a casei de locuit cu nr. cadastral yyyy și a construcțiilor aferente - bucătărie de vară, șură, beci situate în s. Copăceni, r-nul Sîngerei, aceste bunuri imobile fiindu-i donate de către mama sa, Valentina Danii.

A menționat că, până în prezent, în gospodăria sa locuiește mama și sora sa, Eleonora Chistol, care are un comportament indecent față de ea și mama lor.

A susținut că, pârâta îi fură lucrurile personale și le înstrăinează.

A afirmat că, la repetatele sale rugăciuni de a nu aborda așa comportament, pârâta nu reacționează, fiind sesizate în acest sens organele de poliție și primarul.

A solicitat evacuarea pârâtei din gospodăria sa fără acordarea altui spațiu locativ.

Prin hotărârea din 12 noiembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei acțiunea depusă de către Sima Danii a fost admisă și a fost evacuată Eleonora Chistol împreună cu toate bunurile sale din casa de locuit cu nr. cadastral yyyy și

construcțiile accesorii aflate pe terenul cu nr. cadastral xxxx, situate în s. Copăceni, r-nul Sîngerei, fără acordarea altui spațiu locativ.

Prin decizia din 26 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Eleonora Chistol și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 26 iunie 2020 Eleonora Chistol, reprezentată de către avocatul Victor Polivenco, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel eronat a interpretat prevederile art. 365 alin. (2) din Codul civil și nu a ținut cont de faptul că, domiciliul Eleonorei Chistol a fost înregistrat în imobilul cu nr. cadastral yyyy din s. Copăceni, r-nul Sîngerei și acordul în acest sens a fost manifestat de către proprietarii Valentina Danii și Ivan Danii, părinții recurenteii.

A menționat că, din certificatul nr. 445 din 25 iulie 2019, eliberat de către Primăria s. Copăceni rezultă că, în anul 1988 a fost repetat exprimat acordul proprietarilor Valentina Danii și Ivan Danii la stabilirea domiciliului recurenteii împreună cu soțul acesteia în imobilul enunțat.

A susținut că, instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 635 alin. (3) din Codul civil în raport cu ale art. 308 din Codul civil și a apreciat eronat probele anexate la materialele cauzei. Or, greșit a fost constatată lipsa dreptului de uz și abitație al recurenteii asupra imobilului cu nr. cadastral yyyy, amplasat în r-nul Sîngerei, s. Copăceni din moment ce proprietarii Valentina Danii și Ivan Danii au manifestat voința de a stabili domiciliul fiicei lor, Eleonora Chistol și al soțului acesteia în acest imobil.

A afirmat că, Sima Danii nu a concretizat norma imperativă ce acordă dreptul acesteia de a solicita evacuarea recurenteii din imobilul în litigiu. Or, în conformitate cu art. 240 alin. (3) CPC, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Prin referința depusă la 07 septembrie 2020 Sima Danii a solicitat respingerea recursului.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 18 noiembrie 2020 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, Sima Danii și Eleonora Chistol sunt surori, care locuiesc în r-nul Sîngerei, s. Copăceni, împreună cu mama lor, Valentina Danii.

De asemenea, s-a constatat că, Valentina Danii, în baza contractului de donație nr. 5582 din 04 octombrie 2010, a donat fiicei sale, Sima Danii terenul pentru construcții cu nr. cadastral xxxx, cu suprafața totală de 0,1851 ha, casa de locuit cu nr. cadastral yyyy, cu suprafața totală de 86,9 m. p., construcțiile accesorii cu nr. cadastral xxxx, cu suprafața totală de 55,7 m. p. și nr. cadastral xxxx, cu suprafața totală de 10,1 m. p., construcție subterană cu nr. cadastral xxxx, cu suprafața totală de 9,6 m. p. și construcție accesorie cu nr. cadastral xxxx, cu suprafața totală de 16 m. p., toate situate în s. Copăceni, r-nul Sîngerei (f. d. 8, 9).

Ulterior, la 04 octombrie 2010, în baza contractului de donație enunțat, Sima Danii și-a înregistrat la OCT Sîngerei dreptul de proprietate asupra terenului cu nr. cadastral xxxx, cu suprafața totală de 0,1851 ha, casa de locuit cu nr. cadastral yyyy, cu suprafața totală de 86,9 m. p., construcțiile accesorii cu nr. cadastral xxxx, cu suprafața totală de 55,7 m. p. și nr. cadastral xxxx, cu suprafața totală de 10,1 m. p., construcție subterană cu nr. cadastral xxxx, cu suprafața totală de 9,6 m. p. și construcție accesorie cu nr. cadastral xxxx, cu suprafața totală de 16 m. p., toate situate în s. Copăceni, r-nul Sîngerei.

Din materialele dosarului rezultă că, urmare a neînțelegerilor dintre părți, Sima Danii a solicitat Eleonorei Chistol eliberarea gospodăriei sale din s. Copăceni, r-nul Sîngerei.

Dat fiind faptul că, Eleonora Chistol nu a reacționat la solicitarea Simei Danii, nu dorește să plece din gospodăria acesteia, ultima, înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, a solicitat evacuarea pârâtei din gospodăria sa din s. Copăceni, r-nul Sîngerei, fără acordarea altui spațiu locativ.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, dispunând evacuarea Eleonorei Chistol împreună cu toate bunurile sale din casa de locuit cu nr. cadastral yyyy și construcțiile accesorii aflate pe terenul cu nr. cadastral xxxx, situate în s. Copăceni, r-nul Sîngerei, fără acordarea altui spațiu locativ.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Eleonora Chistol, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) și (2) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanță judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și

aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, contrar acestor prevederi, instanța de apel, judecând apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

La materialele dosarului a fost anexată adeverința nr. 399 din 02 iulie 2019, eliberată de către Primăria s. Copăceni, r-nul Sîngerei, din care rezultă că, Eleonora Chistol de la naștere până în anul 1988 a locuit în casa părintească, iar din anul 1988 a locuit împreună cu soțul său, Gheorghe Chistol în aceeași gospodărie, într-o anexă (sarai), în care locuiește și în prezent, nu dispune de alt spațiu locativ (f. d. 29).

În conformitate cu art. 130 alin. (4) CPC, ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe sau respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Instanța de apel, însă, examinând cauza, nu a reflectat în decizie motivele concluziei sale privind admiterea sau respingerea acestei probe.

Mai mult ca atât, din procesul-verbal al ședinței de judecată a primei instanțe din 12 noiembrie 2019 rezultă că, în cadrul examinării prezentei cauze au fost audiați martorii Ion Danii, Vera Dandara și Maria Brașovan (f. d. 56), însă instanța de apel, de asemenea, nu a reflectat în decizie motivele concluziilor sale privind admiterea sau respingerea depozițiilor acestor martori.

Or, dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar, de asemenea, obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (speța Fomin contra Moldovei, hotărârea CEDO din 11 octombrie 2011).

Se accentuează că, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei diferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se pronunța în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța Garcia Ruiz contra Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

În acest sens, se reține că, actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în

mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei).

Însă, la caz, instanța de apel, pronunțând decizia din 26 martie 2020, a omis să satisfacă standardele procedurale relevante referitoare la conținutul actului judecătoresc, încălcând normele de drept procedural.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, eroarea judiciară enunțată nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizia legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Eleonora Chistol, reprezentată de către avocatul Victor Polivenco.

Se casează integral decizia din 26 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Sima Danii împotriva Eleonorei Chistol cu privire la evacuare fără acordarea altui spațiu locativ, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Mariana Pitic